

ΑΥΤΙΣΜΟΣ

Ο όρος «**αυτισμός**» προέρχεται ετυμολογικά από την ελληνική λέξη «εαυτός» και υποδηλώνει την απομόνωση ενός ατόμου στον εαυτό του.

Ο αυτισμός είναι μία νευροαναπτυξιακή διαταραχή, που επηρεάζει όλους τους τομείς της ανάπτυξης του ατόμου και χαρακτηρίζεται από **απουσία γλωσσικής ανάπτυξης, μειωμένη κοινωνική αλληλεπίδραση και επικοινωνία** καθώς και από **περιορισμένη, επαναλαμβανόμενη και στερεότυπη συμπεριφορά**. Έχει μία ισχυρή γενετική βάση, αν και η γενετική του αυτισμού είναι πολύπλοκη και είναι ασαφές κατά πόσον η αυτιστική διαταραχή εξηγείται περισσότερο από σπάνιες μεταλλάξεις ή από σπανιους συνδυασμούς των κοινών γενετικών παραλλαγών.

Στην διαταραχή του αυτισμού εμπλέκονται διάφορες εγκεφαλικές δομές με τρόπο που δεν έχει διασαφηνιστεί επαρκώς. Οι δύο άλλες διαταραχές του φάσματος του αυτισμού είναι το σύνδρομο **Άσπεργκερ** (Υψηλής λειτουργικότητας αυτισμός), στο οποίο δεν παρατηρείται καθυστέρηση στη γνωστική ανάπτυξη (φυσιολογικό ή πολύ υψηλό νοητικό πηλίκο) και τη γλώσσα και η **Εκτεταμένη διαταραχή της ανάπτυξης- μη προσδιοριζόμενη αλλιώς**, όπου διαγιγνώσκεται όταν δεν πληρούνται επαρκώς τα κριτήρια για τις άλλες δύο διαταραχές. Ο αυτισμός αποτελεί μία σοβαρή νευροψυχολογική διαταραχή, που διαρκεί μία ολόκληρη ζωή και είναι συνήθως παρούσα από τη γέννηση του παιδιού. Αν και η διάγνωση τίθεται **περί τα 3 έτη της ηλικίας του παιδιού**. Η αναλογία ανδρών- γυναικών είναι 4 προς 1 για τις διαταραχές του αυτιστικού φάσματος.

Οι τρεις ομάδες που ακολουθούν αντιπροσωπεύουν τα τρία κεντρικά γνωρίσματα του αυτισμού. Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι γνωστά ως «**Τριάδα Διαταραχών του Αυτισμού**» και αναφέρονται αναλυτικά παρακάτω:

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Α

1. Ποιοτικές βλάβες στην κοινωνική αλληλεπίδραση (τουλάχιστον δύο συμπτώματα από αυτά πρέπει να έχει το άτομο):

- Προβλήματα στη μη λεκτική συμπεριφορά (έλλειψη κοινωνικών χειρονομιών, βλεμματικής επαφής, εκφράσεων προσώπου).
- Ελλιπής ανάπτυξη σχέσεων με συνομηλίκους.
- Έλλειψη κοινωνικής αναφοράς (αυθόρμητη επιθυμία να μοιράζεται αντικείμενα, δραστηριότητες ή ενδιαφέροντα).
- Ανεπαρκής κοινωνική ή συναισθηματική (διαπροσωπική) αμοιβαιότητα.

2. Ποιοτικές βλάβες στην επικοινωνία (τουλάχιστον ένα σύμπτωμα):

- Καθυστέρηση ή έλλειψη ομιλούμενης γλώσσας ή αντίστοιχων χειρονομιών.

- Αν υπάρχει ομιλία, έλλειψη πρωτοβουλίας για συζήτηση ή διατήρηση της συζήτησης.
- Στερεοτυπική, επαναληπτική χρήση της γλώσσας (ρομποτική, ηχολαλία, χρήση γ' προσώπου για τον εαυτό του).
- Έλλειψη αυθόρμητου συμβολικού παιχνιδιού ή παιχνιδιού μίμησης.

3. Περιορισμένα, επαναληπτικά και στερεοτυπικά μοτίβα συμπεριφοράς, ενδιαφερόντων, δραστηριοτήτων (τουλάχιστον ένα σύμπτωμα):

- Έμμονη ενασχόληση (με κάτι), μειωμένη φαντασία και περιορισμένο πραγματικό ενδιαφέρον.
- Έμμονη (μη ευέλικτη) σε μη λειτουργικές ρουτίνες.
- Επαναληπτικές, στερεοτυπικές νευρικές κινήσεις/τικ (χειροκρότημα).
- Έμμονη ενασχόληση με μέρη αντικειμένων (περιστροφή της ρόδας σ' ένα αυτοκινητάκι).

➤ Εκτός από τα τουλάχιστον τέσσερα συμπτώματα των παραπάνω 3 κατηγοριών, υπάρχουν δύο ακόμη κριτήρια:

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Β

Πρώτη εμφάνιση/ έναρξη της διαταραχής **πριν την ηλικία των 3 ετών**, με καθυστέρηση ή μη φυσιολογική λειτουργικότητα σ' έναν από τους ακόλουθους τομείς:

1. Κοινωνική αλληλεπίδραση
2. Επικοινωνιακή γλώσσα
3. Συμβολικό ή δημιουργικό παιχνίδι

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Γ

Η διαταραχή δεν εξηγείται καλύτερα ως σύνδρομο Rett ή ως αποδιοργανωτική διαταραχή της παιδικής ηλικίας.

